

Bělohradské listy

Vydáno 26. 5. 2006 • Ročník VI • Cena 14,- Kč

3

Časopis Bělohradu a okolí
/ 2006

Objektivem Bělohradských listů

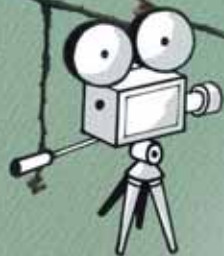

Foto: Václav Lejdar, Ladislav Stuchlík,
Jaroslav Voves, Marcel Bařha

**BĚLOHRADSKÉ
LISTY 3/2006**

Časopis Bělohradu a okolí

♦ Objektivem Bělohradských listů	2
♦ Fejeton (Jiří Sebnal)	3
♦ Zeptali jsme se za vás	4
♦ Starosta odpovídá, MÚ informuje	5
♦ Informace z lázní (Lenka Vichnarová)	6
♦ Houslař z Brtve (Svatopluk Hrnčář)	7
♦ Poslanec Vlastimil Dlab (Pavel Šubr)	8 - 9
♦ Jindřich Pižl (Pavel Šubr)	10 - 11
♦ Hospoda U Sušáka (Eduard Čeliš)	12 - 13
♦ Péče o seniory na Bělohradsku (Antonie Vanišová)	14 - 15
♦ Pohřešovaný (Josef Špůr)	16
♦ Franta Haňák - Jarní (Pavel Šubr)	17
♦ Z dopisů čtenářů	18
♦ Události - zajímavosti	19
♦ Typltův Čaudar (Eduard Čeliš)	20 - 21
♦ Kultura - Svatopluk Hrnčář (Lenka Vichnarová)	22
♦ Malá galerie Bělohradských listů Hudebník Alois Mach (Zdeněk Prchal)	23

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

- ▶ Str. 1 - Luboš Hoška:
Hřídelečský kostelík
- ▶ Str. 24 - Alena Fléglová:
Bělohrad od Brtve

PŘIPRAVUJEME:

- ▶ Osobnost Karel Loner
- ▶ Wagnerova chalupa
- ▶ Padesát let s trumpetou
- ▶ Válka v roce 1866
- ▶ Bělohradské čtvrti
- ▶ Skaut Lubor Bajger st.
- ▶ Moje bělohradská praxe
- MUDr. Ludovít Popély
- ▶ Sportovní pětasedmdesátníci
- ▶ Kultura
- ▶ Oldřich Wagner
- zakladatel textilu v Bělohradě

DALŠÍ ČÍSLO**BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
(LÉTO 2006) VYJDE 23. 6. 2006**

v příštím čísle
mimořádná příloha
„K. V. Rais“

Bělohradské listy

Vydává Město Lázně Bělohrad

Vychází jako dvouměsíčník

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Svatopluk Hrnčář, Eva Rejmontová, Josef Špůr, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vanišová, Ing. Lenka Vichnarová.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

Adresa: Město Lázně Bělohrad

Městské kulturní středisko,

Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon: 493 792 208, Fax: 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba a tisk: tiskárna ARPA

Máj, alegorií ráj

Byl první máj, svátek práce a lásky čas. Sluníčko svítlo a hrálo, na náměstí ani živáčka. Ačkoli mám pramálo sympatií k masovým oslavám tohoto dne, oné loňské neděle mně bylo smutno. Vzpomněl jsem si totiž na prvomájový průvod před téměř padesáti lety. Tehdy v TOSu parta nadšenců v čele s kutilem Kráčmarem (dej mu pámbů nebe!) sestrojila tank. Morbidní ta atrapa sestávala z papundeklové karoserie, kterou natřeli na zeleno, na štítě vyšperkovali rudou hvězdou a dlouhou hlavní z roury od koberce. Srdcem tanku byla tovární škodovka tudor, kterou řídil Jarda Jakoubků (taky už na slávě boží), ze střelny, s Miluškou Škutinovou na klíně, vykukoval tankista Joska Ludvíků z Hamerského mlejna, a na vratkém kozlíku jsem seděl já, s tahací harmonikou na hrudi. V roli a uniformě mladého rudoarmějce jsem měl hrát veselé a rozverně častušky, nikoli doma na náměstí, ale na slavnostní přehlídce alegorických vozů v Nové Pace. Ředitel Šraml mně za to slíbil, že místo obvyklé dvojky, napíše mně na vysvědčení jedničku z chování. Inu, řekl jsem si: něco za něco, tak proč ne?

A tak jsme tankotudorem dojeli do sousedního města. Tribuna na náměstí se prohýbala pod čelnými představiteli města, okresu i kraje, soudruzi generálové se pyšnil nablýskanými řády a medailemi, podniky se předháněly v originalitě svých alegorických kreací. Když ta naše dospěla před tribunu, zahákl jsem ruku za přezku heligonky a spustil největší hit té doby - francouzskou lidovku Cestáře. Byla to pjónsonka o mladém cestáři, co na silnici do Prášil roztloukal kamení. A zatímco dav na náměstí si podupával do taktu a někteří i tleskali, prevoschoditelstvu na tribuně zbledly tváře a generálům spadly brady na hruď mezi řády a medaile. A protože se zrovna náš tank na chvíli zastavil před tribunou, přidal jsem ještě Vejvodovu Škoda lásky aneb Beer Barrell Polku, při níž se někteří dokonce roztančili. Ti na tribuně naopak zcepeněli a jejich bledé tváře zezelenaly jak limetky.

Tím však průšvihům zdaleka nebyl konec.

Při zpáteční cestě se posádka našeho tanku zastavila za viaduktem v hostinci u Stránských. Hospoda praskala ve švech a mladičkého harmonikáře přivítali s otevřenou náručí, neb pivo teklo proudem, ale muziky málo. Posádka našeho tanku se lehce přiopila a moloděc, zmožen alkoholem, s garmóškou pod hlavou usnul pod stolem.

Jak jsem se dostal domů, si nepamatuji, vzpomínám si jen, že když chtěl Jakoubek zajet s tankem do garáže, zapomněli mu odmontovat tu rouru od koberce, která jako první narazila do futra garáže a celá ta nakašírovaná paráda se rozpadla jako domeček z karet.

Někdo mě dovedl (šébo donesl) domů, prospal jsem se a druhý den jsem pevným krokem krasnoarmějce vkročil do školní budovy. A tu by se dalo skončit slovy: konec dobrý, všechno dobré, ale ouha! Zpráva o události se už donesla přes kopec řediteli školy. Pro dobrotu na žebrotu, dalo by se říct. Verdikt ředitele byl tvrdý. Žebrota mě chválabohu minula, trojka z mravů nikoli. Avšak nejen ta trojka, ale ani vánoční besídka jsem se na konci roku se svou heligonkou nesměl zúčastnit. Snad abych před vánočním stromkem nepustil veselé a rozverně častušky.

Zeptali jsme se za Vás

Jak je to s otevřením sběrného dvora v Lázních Bělohradě?

Sběrné suroviny Pokorný Jiří Jičín ukončily k 31.12.2005 činnost. Rada města na svém zasedání 31.8.2005 rozhodla o zřízení sběrného dvora v prostorách bývalých Sběrných surovin v Prostřední Nové Vsi. Město oslovilo tři firmy zabývajícími se odpadovým hospodářstvím. Pro provozování sběrného dvora vybralo firmu Ladislav Rund Jaroměř. Investorem akce bude Město Lázně Bělohrad.

Provozní doba: středa 10 - 17 hod, sobota 10 - 14 hod. Podle zadání bude firma odebírat tyto druhy odpadů:

kompostovatelný odpad: (tráva, větve), papír, lepenka, textilní materiál

velkoobjemný odpad: matrace, lino, koberce, starý nábytek, pneumatiky, autoskla

nebezpečný odpad (jen ve stanovených termínech): tel. obrazovky, lednice, oleje, akumulátory, barvy, lepidla, kyseliny, léky, zářivky.

Do dvora budou moci umísťovat odpad občané s trvalým pobytem v katastru Lázní Bělohradu a chalupáři po zaplacení poplatku za komunální odpad, ve kterém bude uložení odpadu zpoplatněno.

Při dalším postupu bylo zjištěno, že pozemek pro zamýšlený dvůr nebyl při likvidaci Státního podniku Sběrné suro-

viny předán do vlastnictví města. Proto v současné době probíhá jednání s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových o vyřešení situace. Sběrný dvůr bude uveden do provozu po vyřešení vlastnických vztahů a po provedení nutných technických úprav.

Věra Kunstová - správa komunálního odpadu MěÚ Lázně Bělohrad

V Bělohradě se připravuje stavba tenisové haly, kdy se začne a kdo ji bude provozovat.

V letošním roce jsme obdrželi ze státního rozpočtu dotaci 15 milionů korun na stavbu tenisové haly. Město vkládá do akce jeden milion korun, který prakticky spolkně projektová dokumentace. Hala musí být letos postavena a zkolaudována, jinak dojde k vrácení dotace. V současné době proběhlo stavební řízení a připravuje se výběrové řízení na dodavatele stavby. Pokud vše

proběhne podle plánu, stavět by se mělo začít začátkem července. Objekt vznikne v prostoru mezi tenisovými kurty, fotbalovými hřišti a místo stávající haly na stolní tenis. Sociální zařízení, technické zázemí a šatny budou umístěny ve spojovacím krčku. Ten by měl v budoucnu propojit tenisovou halu s plánovanou přístavbou, která bude sloužit stolnímu tenisu. Zde bude mimo jiné vybudován i sportovní bar s prosklenými stěnami ke sledování zápasů ve stolním tenise. Možnost sledovat velký tenis bude z divácké tribunky v hale. Součástí celé stavby bude i venkovní terasa a posilovna. Hala zůstane v majetku města a v současnosti není rozhodnuto jakým způsobem se bude provozovat. Podle zkušeností jiných měst se ale ukazuje, že nejlepší řešení je, pokud správu haly zajišťuje město.

Jak je to s multifunkčním hřištěm u ZŠ?

Město na tuto akci získalo dotaci 15 milionů korun a dva miliony přidá ze svého rozpočtu. Za tyto prostředky bude vybudován atletický ovál (čtyřdráha) s vnitřní dráhou dlouhou 200 m. Jeho součástí bude rovinka o šesti drahách s možností běhu 110 m překážek. Povrch drah bude z tartanu. Uprostřed vznikne multifunkční hřiště o rozměrech 40 x 50 m pokryté umělým povrchem pro míčové hry. V areálu bude vybudován ještě jeden samostatný kurt na tenis, volejbal a nohejbal. Celé sportoviště bude ozvučeno a bude mít osvětlení. Sportovní areál bude otevřen i pro veřejnost, samozřejmě ve stanovené provozní době. Celá akce by měla být dokončena v září. Rekonstrukce stávající sportovní haly SOU bude řešena v další etapě, podle finančních prostředků a podle výsledků jednání s krajem, kterému hala v současnosti patří.

Jiří Bičíš
místostarosta Lázní Bělohradu

Starosta odpovídá

Proč jste stáhli z dražby stavební parcely u fotbalového hřiště na Horní Nové Vsi?

Tyto parcely jsme zařadili do dražby na základě potvrzení z katastru nemovitostí, že jsou v majetku města. Po zveřejnění jejich dražby se ale na město obrátila soukromá osoba, že se domnívá, že parcely jsou v jejím vlastnictví. Prozkoumáním podkladů jsme zjistili, že městský národní výbor L. Bělohrad odkupoval v roce 1975 od tehdejších majitelů část jejich pozemků na výstavbu řadových rodinných domků, ale chybným zápisem v katastru nemovitostí došlo k přepisu všech pozemků na městský národní výbor. Proto jsme uznali soukromé vlastnictví těchto pozemků a stáhli jsme je z dražby.

Chtěla bych se zeptat, jestli někdo nemůže udělat něco s „opilci“ v zámeckém parku? Někdy je i nebezpečné parkem projít. Můžete s tím něco udělat nebo je to mimo vaše síly?

Skutečnost, že v zámeckém parku se schází parta „opilců“, která obtěžuje návštěvníky parku, řešíme ve spolupráci s policií poměrně často. Podle našich zákonů není ale konzumace alkoholu na veřejnosti ani přestupkem (na rozdíl třeba od zákonů v USA), takže pokud tito lidé nevyvolávají např. výtržnost, není možné proti nim zakročit. Některá města vydala vlastní vyhlášky o zákazu konzumace alkoholu na veřejnosti, nadřízené orgány (krajské úřady, ministerstvo vnitra) jim ale tyto vyhlášky zrušily, neboť obce nemají právo vydávat vyhlášky nad rámec platných zákonů. Policie tak většinou řeší záležitost domluvou. Zámecký park jsme se snažili upravit, aby byl jakousi oázou klidu a kultury v centru města, letos jsme navíc obdrželi dotaci na novou výsadbu

dřevin v parku. Bohužel kvůli opilcům se ale řada lidí a hlavně maminek s kočárky zámeckému parku raději vyhne.

V Nových novinách jsem se dočetl, že dáte půl milionu korun na vydání propagačních materiálů o městě. Považují to za plýtvání a zbytečné vyhozování peněz!

Na vydání propagačních materiálů (průvodce městem, skládačka, průvodce dětskou naučnou stezkou, mapa maratonu horských kol, desky na materiály) jsme požádali o dotaci z fondů Evropské unie. Žádost jsme podali společně s městem Dvůr Králové nad Labem, sdružením Podzvíčinsko a Lázeňským mikroregionem. Se žádostí jsme uspěli a celkem budou v letech 2006 a 2007 vydány propagační materiály za více než 2 mil. Kč, z čehož 80 % (1,6 mil. Kč) pokryje dotace. Město Lázně Bělohrad vydá materiály za cca 300 tisíc Kč (dotace na ně činí 240 tisíc Kč) a za dalších 200 tisíc Kč (dotace 160 tisíc Kč) bude vydán průvodce Lázeňským mikroregionem. Ve zpravodaji města Dvůr Králové jsem se dočetl, že získání této dotace považují za obrovský úspěch. Také já se domnívám, že jde o úspěch a že propagační materiály pomohou městu v oblasti cestovního ruchu. Dále chceme vydat vlastivědnou čítanku o našem městě, kterou připravila MUDr. Černá, vybudovat dětskou naučnou stezku a na Byšičky umístit dřevěnou sochu poustevníka. Na tyto záležitosti chceme též získat dotační, grantové nebo sponzorské prostředky.

O tom, že Bělohrad nebude nadále patřit pod Finanční úřad v Nové Pace ale v Jičíně, prý rozhodlo zastupitelstvo města. Je to pravda?

Pravda to není. V roce 2001 při reformě veřejné správy a rušení okresů se zastupitelstvo města rozhodovalo, zda budeme patřit pod pověřený úřad III. stupně v Nové Pace nebo v Jičíně. Rozhodli jsme se pro Novou Paku, ale poté jsme z ministerstva vnitra obdrželi dopis, že vzhledem k tomu, že Choteč, Šárovco-

va Lhota, Svatojánský Újezd a Mlázovice (tedy obce, pro které zajišťujeme v přenesené působnosti výkon státní správy) pod Novou Paku patřit nechtějí, přestane být město Lázně Bělohrad obcí II. stupně. Znamenalo by to zrušení stavebního úřadu, sociálních věcí, matriky, ověřování a dalších záležitostí na bělohradském úřadě a občané by museli za těmito záležitostmi jezdit na městský úřad v Nové Pace. Proto zastupitelstvo města rozhodlo, že budeme patřit pod městský úřad v Jičíně a II. stupeň zůstane v Bělohradě zachován. Nyní od 1.1.2006 byl schválen zákon, kterým se sjednocují správní obvody pověřených obcí III. stupně (Nová Paka, Jičín, Hořice) s územní působností finančních úřadů. Proto přechází město Lázně Bělohrad pod Finanční úřad Jičín.

24. 3. 2006

Zastupitelstvo města informuje

Další veřejné zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo **22. března 2006 v konferenčním sále hotelu Anna Marie**. Zastupitelé se zabývali nákupem a prodejem nemovitostí, kde m.j. přijali informaci, že z 11 stavebních parcel bylo v dražbě prodáno 9, schválili podání žádosti o převod haly SOU z KÚ na město, odsouhlasili dodatek ke kupní smlouvě na penzion Pardoubek týkající se prodloužení splatnosti do 30.6.2006 a schválili znění smluv na bezúplatný převod pozemků z Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových na město. Dále vyslechli zprávu o bezpečnostní situaci a schválili přísedícího u Okresního soudu v Jičíně na volební období 2006 - 2010 a zástupce města na valnou hromadu VOS, a.s. Jičín. Poté se zabývali obchvatem města a schválili, aby investor (SÚS) pokračoval v práci na projektové dokumentaci západní části obchvatu v souladu s územním plánem města. S tímto postupem vyjádřil nesouhlas zástupce o.s. Bílý Hrad. Zastupitelé se zabývali i dalším využitím zámku a uložili starostovi pokračovat v jednáních se společností připravující rekonstrukce zámku ve střední Evropě na hotely. Schváleno bylo též rozpočtové opatření č. 1/2006, plán činnosti při mimořádných událostech, zvýšení odměn členům zastupitelstva od příštího volebního období, podání žádosti o dotaci na rekonstrukci Nádražní ulice a dodatky ke smlouvě o dílo na akci dokončení kanalizace ve městě. Dále vzali na vědomí finanční vyhodnocení agendy komunálního odpadu, informaci o nových jízdních řádech ČD od prosince 2006 a informaci o tom, že schválení změny územního plánu města bude odloženo na příští zasedání vzhledem k pozdnímu zaslání stanoviska ze strany ČILZ a nesouhlasu o.s. Bílý Hrad s rozšiřováním lokalit pro bydlení ve městě.

Kaleidoskop z Anenských slatinných lázní

Přivítají lázně hosty z dalekého Murmanska?

Hodně se mluví o útlumu indikačních programů v lázeňské léčbě. Co by to znamenalo pro české lázně? Přísun pacientů, za které platí léčebný pobyt zdravotní pojišťovny, by nebyl určitě takový jako dnes. Návrh současného ministerstva zdravotnictví by totiž velmi razantně a nekompromisně zredukoval seznam diagnóz pacientů, kteří jsou léčeni v českých lázních. Znamenalo by to snížení dostupnosti zdravotní péče pro dospělé i dětské pacienty, pro které je lázeňská péče často jediným řešením jejich zdravotních problémů. V celorepublikovém měřítku se v lázních léčí ročně zhruba 319 000 lidí, 15 tisíc pobytů dětí a 118 500 pobytů dospělých přitom bylo hrazeno právě z prostředků pojišťoven. Podle původního návrhu indikačních seznamů, který nakonec neprošel, by si většina těchto pacientů měla hradit pobyt v lázních ze svého! To by citelně postihlo i Anenské slatinné lázně, protože většina pacientů dětských i dospělých přijíždí právě na pobyty, které hradí zdravotní pojišťovny a jen menší část hostů patří mezi takzvané samoplátce. „Osmdesát procent našich hostů jsou klienti českých zdravotních pojišťoven, proto jsou lázně významně závislé na zdravotní politice státu, Samoplátci, jak čeští tak zahraniční, tvoří asi 20 procent klientely. Převládají hosté z Německa, několik desítek klientů přijíždí z Holandska,“ potvrzuje místopředsedkyně představenstva doktorka Jitka Ferbrová. O rozsahu indikačních seznamů se tedy jedná, ale reagovat na případné změny až po rozhodnutí o jejich definitivní podobě, by bylo hodně pozdě. Proto se celý management lázní zamýšlí nad tím, jak zmírnit možný dopad změn v indikačních seznamech. „Získali jsme pacienty z německých zdravotních pojišťoven, snažíme se pro ně vytvářet optimální podmínky a hýčkat také české samoplátce. Naší snahou je, aby jich bylo čím dál více a my jsme mohli kompenzovat škrty ministerstva zdravotnictví,“ vysvětluje Jitka Ferbrová. Vedení lázní se také rozhodlo využít nabídky a prezentovat naše lázně v oblastech Murmanska, Archangelska a Uralu. „Spolu s obchodním ředitelem doktorem Štofírou jsme jednali s řadou zástupců ces-

„Vila Stefanie“

tovních kanceláří i státních institucí,“ popisuje pracovní cestu doktorka Ferbrová. „Lidé mě tam překvapili velice pozitivně,“ dodává. V současné době probíhají pod záštitou agentury Czech-tourism jednání v Rusku o možnostech pobytů pro ruskou klientelu ze středních vrstev.

Miss Aerobic v Bažantnici?

Deset finalistek Miss aerobic absolvuje v lázních soustředění před televizním finále. Lázně zajistí dva víkendové pobyty půvabných sportovkyň, jedno se uskuteční v červenci a druhé v srpnu. Finalistky soutěže při nich absolvují různé přednášky a lekce a budou si v Bělohradě připravovat také svá soutěžní vystoupení. Některá z nich předvedou v kulturním sále hostům lázní i obyvatelům města.

K relaxaci zve nová parní lázeň

Začátkem května bude v lázních k dispozici nová parní lázeň takzvaný rasulbad. Co zájemcům přináší? Příjemnou lázeň s 80procentní vlhkostí, kde si po prohřátí pokožky a otevření pórů může klient provést tělový peeling jemnou slatinou přímo v páře. Jde o velice příjemnou proceduru v exotické parní komoře, určenou pro všechny návštěvníky lázní.

Houslař z Brtve

Pamětníci vzpomínají, že brtevská chalupa číslo 60 bývala obložena dřevem. Rolník František Kolář, který se v tom skromném stavení roku 1869 narodil, ho potřeboval nejen k topení, ale i ke své truhlářské a kolářské práci, bez níž se hospodářství neobešlo. Hlavní pozornost však věnoval pečlivě uskladněným javorovým a smrkovým deskám, které často přerovnával, prohlížel a hladil. Nejspíš přitom slyšel i podmanivé tóny... Neboť František Kolář byl houslař. Houslař samouk, který se tvorbě strunových nástrojů sice nevyučil, ale dokonale ji ovládl.

S houslemi se však od mládí dobře znal. S brtevskými muzikanty hrával na koncertech, zábavách a pohřbech. Hrál i druhé housle v kvartetu spolu s řídícím učitelem Dlabolou (první housle), Foitem (viola) a Bartoníčkem (violoncello).

Bělohradská kronikářka Marie Hrnčířová napsala: „Vypráví se, že k výrobě houslí se dostal zvláštní náhodou, či spíše nehodou. Při jedné muzice se kdosi zapotácel a zvysoka usedl na židli, kde byla odložena viola. Zapraštila a brtevští muzikanti zesinali. Vypůjčenou violu musí nahradit, nebo zaplatit. Ale Koláře našťestí napadlo, že by ji mohl spravit sám. Podařilo se mu to, spoluhráči ho pochválili a začali mu svěřovat opravy svých nástrojů. A brzy za ním s pochroumanými skřipkami chodili lidé z celého okolí. Františka úspěch povzbudil a začal vyrábět housle, které mu byly bližší než viola. A protože byl šikovný, pracovitý, brzy se zdokonalil tak, že se stal uznávaným houslařem.“

Abychom přešli námitkám, že ke zrodu „brtevského Stradivariho“ došlo jinak, dáme slovo dalším znalcům. Vlastivědný sborník Novopacko střizlivěji uvádí, že zmíněné kvarteto omrzelo neustálé vypůjčování violy, a tak se ji Kolář pokusil vyrobit. A když se mu to podařilo, vzápětí se pustil do houslí. Novopacký fotograf Bohuslav Markl, otec Marie Hrnčířové, vyprávěl, že vše způsobila Kolářem proražená basa.

Dle vzpomínky Josefa Smetany rozsedl violu Kolář, a tak si zbytky svázané do uzlíku nesl nešťastně domů. Po několika dnech slepený a naleštěný nástroj přinesl violistovi a ten, když přebral několik taktů, se rozzářil. Podle brtevského šafáře prý v té chvíli prohlásil: „Františku, sám Pánbůh ti pomáhal! Vona ta potvora hraje líp než dřív!“

Pracovitého Koláře tvorba houslí zaujala, pohltila, ale přesto hospodařit nepřestal. Nezměnilo ho ani ocenění stříbrnou medailí, kterou získal již v pětadvaceti letech na výstavě v Hradci Králové. Na národopisné výstavě v Praze o rok později získaly jeho dvojce housle pochvalný diplom. Návštěvníky navíc udivil další Kolářův nástroj, jehož vrchní deska byla složena z opotřebovaných zápalek. (Podle jiné verze šlo o 600 drobných dřívek podobných zá-

palkám.) Anglický hudební časopis tehdy napsal: „Kolář předčil nejen českou školu, ale i všechny nynější houslařské školy na světě. Takový talent k výrobě houslí od někoho, kdo oře a seje, je pozoruhodný. František Kolář bydlí v Brtvi nedaleko Jičína,

František Kolář a jeho houslařská dílna na zápraží rodné chalupy

ve vesnici mající 414 obyvatel rolnického povolání. Čeští výrobci houslí musí být hrdí na to, že mají takového umělce, který dokazuje, že skutečně talentovaný tvůrce nepotřebuje ani škol, ani mistrů, aby se stal světovým.“

Brtevský houslař získával další diplomy, medaile i uznání koncertních mistrů, mezi nimiž nechyběl ani slavný Jan Kubelík. Oceněním bylo i to, že Kolářova talentu si všiml K. V. Rais a přisoudil ho ústřední postavě své novely Nermuť. Kamenem úrazu se ale stalo, že autorův houslař (nikoliv Kolář z Brtve, ale Nermuť z Březiny) byl podivín, mrzout a nemluva, který se nevyznal sám v sobě, což vedlo k tomu, že dost často vysedával v hospodách. Raise chápeme. Nesepisoval Kolářův životopis, ale tvořil povídku o problémech nadaného venkovana, který se nedokáže prosadit. Chápeme však i Koláře. Stále hospodařil, navíc vyráběl housle a naprosto netrpěl rozpory jako „divná nádoba“ Nermuť. Proto se pracovitého a skromného houslaře zmíněná povídka dotkla, a ačkoliv byl velký čtenář, jednou o Raisovi prohlásil, že je klepna.

V poslední den července roku 1935 došlo k tragické události. Šestašedesátiletý František Kolář při skládání úrody na patro stodoly na voze uklouzl, zřítíl se na mlat a byl mrtev.

Rozpracované housle, pilky, dlátka, hoblíky, šídla, pilníčky a lahvičky s lakem v brtevské chalupě osiřely...

Kolářův hrob je na bělohradském hřbitově poblíž hlavního vchodu do kostela.

Poslanec Vlastimil Dlab

Také naše město mělo v končícím volebním období svého zástupce v Poslanecké sněmovně. Jako nezávislý na kandidátce KSČM působil čtyřiapadesátiletý Vlastimil Dlab, který se na podzim roku 2003 vrátil natrvalo do míst svého mládí, na Horní Novou Ves. O svých zkušenostech z práce poslance ochotně povyprávěl na konci března, v době kde se naplno začala rozebíhat předvolební kampaň jednotlivých stran.

Jak jste si zvykl na práci v Poslanecké sněmovně a co Vás na ní nejvíce překvapilo?

Já jsem byl celý život zvyklý pracovat mezi lidmi, protože od svých 25 let jsem pracoval jako profesionál v dobrovolné požární ochraně. Práce v Poslanecké sněmovně vyžaduje ale daleko více času, protože jednání jsou nejenom v regionu, ale některé záležitosti vyžadují jednání mimo kraj, takže jezdím po celé republice. Nejvíce času samozřejmě zabere samotná práce v Poslanecké sněmovně. Ale není to jenom ve sněmovně, ale zejména ve výborech, kde se projednávají návrhy jednotlivých zá-

konů. Pokud chce člověk tuto práci dělat poctivě, a to já jsem vždycky chtěl, tak to skutečně obnáší velké množství času, což si málokdo uvědomuje.

A co mě překvapilo? Těch překvapení je celá řada. Před televizními kamerami je všechno jen pro občany, tam se předvádějí zástupci jednotlivých stran. Vypadá to, že jednotlivé strany proti sobě bojují a skoro spolu nemluví, což ale není vůbec pravda. V zákulisí, hlavně ve výborech, spolu musí spolupracovat, jinak by žádné zákony nepřipravili.

V jakém výboru pracujete?

Pracuji ve výboru pro obranu a bezpečnost a jsem zároveň místopředseda podvýboru pro integrovaný záchranný systém, mimo to jsem členem stálé komise pro kontrolu Bezpečnostní informační služby, což je funkce spojená s některými kauzami. Dále vzhledem k tomu, že jsem dlouholetým včelařem a zahrádkářem, tak působím ještě v podvýboru pro myslivost, včelařství, zahrádkářství, chovatelství a rybářství.

Podílel jste se na tvorbě některých zákonů?

Podílel, asi nejrozsáhlejší práce byla na zákoně, který jsem připravoval s kolegy Hanušem a Orgoníkovou, a týkal se dostavby dálnic a rychlostních komunikací. Šlo i o dostavbu dálnice D11 na Hradec Králové. Tento zákon byl přijat, ale když nám ho vrátil Senát, nenašli jsme už podporu 101 poslanců, abychom ho prohlašovali dál. Tento zákon se ale stal podkladem pro nový stavební zákon, který je dnes už schválen a podle kterého se od příštího roku začne pracovat. Součástí tohoto zákona je i zákon o vyvlastňování, samozřejmě za úhradu, který byl sice kontroverzní, ale i ten se opíral o to, co jsme připravovali v zákoně o dostavbě dálnic. Další zákon, na kterém jsem se podílel, je zahrádkářský zákon, který máme připraven, a jsem spolupodepsán pod dalšími asi osmi až deseti zákony.

Nemyslíte si ale, že změn zákonů je až příliš a i pro odborníky je problém se v nich orientovat?

Je to pravda, zákonů a jejich změn je obrovské množství. Jen v tomto volebním období už máme číslo tisku kolem 1250. Z toho kolem 1000 tisků jsou změny zákonů, navíc jeden tisk v sobě může zahrnovat změnu několika zákonů. Je to obrovské množství a nejen, že se v tom nevyznají občané, ale přestávají se v tom orientovat i právníci. Vidíme, že některé kauzy jsou problematické i z toho důvodu, že odborníci na příslušné právo mají problém se jimi prokousat. Měla by se provést revize a určitě by šlo některé zákony zjednodušit a sloučit, což by bylo prospěšné pro občany i pro úřady.

Jaký máte názor na různé výhody poslanců, které se často rozebírají v médiích?

Já jsem třeba rekreační zařízení sněmovny, o kterých se hodně psalo, za celé volební období nevyužil pro vlastní rekreaci ani jednou. Je pravdou, že se mně zdá, že ceny v nich nejsou v souladu s cenami pro občany, na druhou stranu si ale musíme uvědomit to, že to není jen zařízení pro poslance, ale i pro zaměstnance poslanecké sněmovny, a dnes většina podniků, ale i státních organizací má různá rekreační zařízení, ve kterých poskytují různé slevy pro své zaměstnance. Myslím si ale, že pro poslance by slevy neměly být, protože nejsme až tak špatně placeni, abychom si rekreaci nemohli sami zaplatit. Nezdá se mi ani příliš důstojné pro poslance, aby měli tak levné zařízení.

Hodně se také diskutovalo o zmrazení platů poslanců, ke kterému nakonec nedošlo a naopak platy poslanců rostou.

Co se týká zmrazení platů poslanců, tak to byla spíše populistická záležitost. Současně se zmrazením platů šla totiž druhá věc, o které lidé příliš nevědí. Platy se sice měly zmrazit, ale mělo dojít k dost výraznému navýšení některých dalších náhrad, a proto jsme pro toto nehlasovali, protože by to v globále znamenalo navýšení našich příjmů, nikoliv jejich snížení. Nyní máme ve sněmovně jiný návrh zákona, který předkládá pražské zastupitelstvo, kde se navrhuje, aby poslanci neměli zdarma hromadnou dopravu. To jsem i já od začátku kritizoval, protože bereme náhrady za cestovné a mimo to máme zadarmo dopravu po celé republice. Já jezdím autem, takže kromě veřejné dopravy v Praze jsem této výhody také nevyužil.

Hodně poslanců vykonává kromě poslaneckého mandátu třeba funkci starosty. Mně připadá, že takováto kombinace funkcí se nedá zvládnout.

Ano, takováto kumulace funkcí u některých poslanců existuje, i když mnohem častější je v Senátu, který se neschází tak často jako poslanecká sněmovna. Já to vidím ne snad jako střet zájmů, ale skutečně tyto dvě činnosti se nedají dělat současně naplno a někde to musí být znát. Buď na obci, pokud chce být starosta dobrým poslancem, a nebo ve sněmovně, pokud bude chtít být zase poslanec dobrým starostou. Nedovedu si představit, že uvolněný starosta, kterému práce na obci, pokud ji chce dělat dobře, zabírá celý den, by mohl tři týdny v měsíci sedět v Praze ve sněmovně. Ale ono to není jen u starostů, ale řada poslanců dělá ještě zastupitele ve městech nebo v krajích, a i tady vidím, že někde se práce musí šidit.

Řada poslanců má i další aktivity – různé firmy, atd.

Je to tak, řada poslanců má vedlejší aktivity ve svých firmách, což není zakázané, ale zase si myslím, že práce poslance se dá těžko skloubit s podnikáním. Myslím si, že kdo chce pracovat v tomto zákonodárném sboru, měl by veškeré vedlejší aktivity utlumit. Cítím to i jako střet zájmů, protože může pro svoji firmu lobovat a jako veřejný činitel má lepší přístup na různé úřady a ministerstva.

Dá se z pozice poslance pomoci i regionu, ve kterém poslanec žije?

Samozřejmě se dají různé věci ovlivnit. Správně by měla sice práce poslance spočívat v rámci regionů jenom v konzultační činnosti a hlavní činností by mělo být zlepšování zákonů. Ale víme, že každý poslanec odněkud pochází a snaží se svému regionu pomoci. Já to nepovažuji za špatné, protože poslanec zná poměry ve svém regionu nejlépe a ví, kde se finanční prostředky nechají nejlépe využít na účelné věci. Já se snažím navštěvovat

starosty ve svém regionu a snažím se jim poradit, jak a kam třeba podat žádost o dotaci. V Poslanecké sněmovně se potom i snažím, aby se některé finanční prostředky do regionu dostaly.

V červnových volbách budete opět kandidovat. Co říkáte rostoucím preferencím Strany zelených?

Při hodnocení poslanců strany, za kterou jsem kandidoval, bylo řečeno, že nejsem pasivním poslancem a byl jsem doporučen znovu na kandidátku na další volební období. Co se týče Strany zelených, v současné době mně to připadá trochu jako bublina, protože občané jsou z politiky znudění a hledají změnu. Ovšem i před 4 lety měla jedna strana preference kolem 10 % a nakonec se do sněmovny ani nedostala. Já si myslím, že Strana zelených se do sněmovny dostane, ale jejich program není až tak odlišný od programů jiných stran. Navíc z některých jejich myšlenek, třeba návrhu zákazu topení tuhými palivy, mně připadá, že neznají reálné problémy. Měli by spíše pomoci vytvářet podmínky, aby lidé mohli topit ušlechtilými palivy a ne vydávat nějaké zákazy. Zatím není jasné, jestli nabídnou společností nějaký alternativní program, zatím jde jen o útržky z jiných volebních programů, které si sesazují do sebe. Pro ekologii jsem samozřejmě také, ale nesmím se to přehánět.

Bělohradské osobnosti

Jindřich Pižl

Dalším významným bělohradským rodákem, o němž se zmiňuje ve svých vzpomínkách bývalý starosta Lázní Bělohradu pan Josef Pech (v letech 1919 - 1921 a 1927 - 1938), je Jindřich Pižl. Stejně jako u JUDr. Bedřicha Pacáka jsme vzpomínku Josefa Pecha sepsanou v roce 1960, v době, kdy mu bylo již 78 let, mohli použít téměř bez úprav.

Zasloužilým bělohradským rodákem, který se mimořádně zajímal o místní společenský a kulturní život, byl Jindřich Pižl. Narodil se 16. srpna 1854 v č.p. 106 na náměstí, kde měl jeho otec kupecký obchod. Do obecné školy chodil doma a do nižší reálky ve Dvoře Králové, načež přešel na obchodní školu do Prahy. Obchodní praxi nabyt ve velkých obchodech v Praze a ve Vídni. Byl také úředníkem zdejšího cukrovaru, který byl později přeměněn na tkalcovnu.

Když se oženil a převzal od otce vedení obchodu, stal se jako mladý, vzdělaný a společensky velmi obratný muž středem zdejšího společenského i kulturního života.

Za pobytu v Praze poznal naše národní a kulturní hnutí, jehož se sám čile účastnil. Osobně přitom poznal mnohé přední muže z literárních a nakladatelských kruhů, se kterými

Bělohradské náměstí s „Pižlovým domem“ a jím založeným stromořadím před rokem 1900.

i doma udržoval čilé písemné styky. Jeho velkou zálibou bylo divadlo. Sám byl nejen výborným organizátorem ochotnického divadla v Bělohradě, ale i velmi dobrým hercem. Pamatuji se na řadu divadelních her, ve kterých on vytvořil hlavní výrazné postavy. Jako režisér byl chloubou divadelních ochotníků a stal se hnací silou i jiných společenských a zábavních podniků v městečku. Asi roku 1876 se důvěrněji seznámil s o několik let mladším studentem Karlem Raisem. Hráli spolu na ochotnickém divadle a besedovali o poměrech národnostních a kulturních v našem veřejném životě. Zůstali si pak vždy dobrými přáteli a kdykoliv K.V.Rais již jako spisovatel do Bělohradu přijel, vždy se u Pižlů zastavil na přátelský pohovor. Sám se o tom ve svých vzpomínkách zmiňuje.

Jindřich Pižl se staral i o hospodářské povznesení rodné obce. Záhy po založení Občanské záložny, která měla úřadovnu v jeho domě, stal se jejím administrativním vedoucím činitelem. Zde uplatnil veškeré své obchodní znalosti a zkušenosti a záložna tím všestranně prospívala. Postavení Lázeňského hotelu se stalo také jeho přičiněním, zvláště jeho úprava a výzdoba. Byl úředníkem záložny ještě řadu let potom, když se tato přestěhovala do severního křídla nového hotelu v prvním patře. Roku 1891 byl zvolen starostou městečka. Jako dlouholetý člen obecního zastupitelstva i jako starosta věnoval velkou péči úpravě a zkrášlení našeho lázeňského městečka. Pěkné stromořadí na náměstí bylo založeno na jeho podnět za jeho starostenského úřadování. Byl členem téměř všech místních spolků a věnoval jim všem svoji pozornost a podporu. U ochotnického divadla byl členem čestným.

Všech starostí veřejného i obchodního života se Jindřich Pižl zbavil vždy na krátkou dobu tím, že každoročně až do světové války odjel na cesty. Procestoval tak celou střední Evropu, což přispívalo k rozšíření jeho vědomostí a rozhledu.

V první světové válce pocítil již také tíhu let, a proto se roku 1919 rozhodl odejít na odpočinek. Obchod prodal panu Františku Kučerovi, který se u něho před lety vyučil. Odstěhoval se do Kostelce nad Orlicí k provdané dceři, kde chtěl už v klidu strávit konec života. Ten klid a odpočinek mu bohužel

K. V. Rais s hudebním skladatelem Malátem před Pižlovým domem.

dopřán nebyl. Již za čtvrt roku tam v červnu 1919 zemřel v 65 letech svého rušného života. Je pohřben na zdejší hřbitově.

Do dnešních dnů nám čínorodého bělohradského rodáka Jindřicha Pižla připomíná nejen jeho rodný dům č.p. 106 proti lékárně, kterému se často říká „Pižlův dům“ (dnes by Jindřich Pižl ze stavu svého rodného domu radost určitě neměl), ale i další budovy (Fričovo muzeum, Lázeňský hotel, atd), které byly postaveny na přelomu 19. a 20. století, a na jejichž výstavbě se Pižl významnou měrou podílel. Pro dříve narozené a přátele turistiky bude určitě známá také turistická „Pižlova stezka“ z Lázní Bělohradu po Horské cestě a přes Bukovinu na Krkonošskou vyhlídku. Připomíná nám, že Jindřich Pižl necestoval jen v zahraničí, ale miloval a propagoval i turistiky v okolí svého bydliště.

Pižlův dům dnes.

HOSTINEC U MODRÉ HVĚZDY „U SUŠÁKA“

Fotka z roku 1940 - Hostinec u Zlaté neboli Modré hvězdy.

Josef Laušman

15. března 1895 Ferdinand a Hedvika Šinkmanovi žádají o stavbu domu v Lázeňské ulici. V přízemí krám a v 1. patře 5 pokojů. Stavitelem je Jan Poličanský, tehdá v Bělohradě a zvláště v Lázeňské ulici hodně tvořivý. Šinkmanovi otevírají hostinec U Modré hvězdy čp. 151. Mají syna Otakara a čtyři dcery. V r. 1925 Hedvika Šinkmanová přistavuje na dvoře hostince truhlárnu, kterou provozuje Leikep, zeť paní Šinkmanové. Otakar Šinkman vlastní cikorkárnu a barák na rohu Lázeňské a Rašínovy, kde je dnes nádherný Penzion Věžička. Hostinec má dcera Šinkmanových, provdaná Pušová. V roce 1932 přidávají Pušovi k hostinci dřevěnou pavlač a renovují záchodky. Nájemcem hostince U Modré hvězdy je Václav Pech. Hostinský Pech, silnější postavy, pocházel z Dolní Nové Vsi a v létě provozoval i výletní koupaliště na Hlubokém. V devětatřicátém si pronajímá hostinec Jan Špůr z Brdíku. Jeho zástupkyní a šéfkou kuchyně je 23letá Marta Rumlerová. Špůrovi mají na Brdíku, v té době velmi oblíbenou, hospůdku s božskými syrečky, kterou vede mladší Jan Špůr. Poté nastupuje do Modré hvězdy Josef Laušman. Stejně jméno i příjmení jako poslední a dnes neznámější vedoucí hostince - Josef Laušman, mající široko daleko přezdívku Sušák. Jejich tátové byli bratři, takže oni bratrance. Dalším nájemcem je Šmíd, jenž vedl i lázeňský hotel. Koncem 40. let přichází 39letý Josef Laušman, vyučený číšník a rodák z Prostřední Nové Vsi /1909-1969/. Kuchyň má na starosti jeho manželka Ludmila /1915-2005/, která pocházela z Vysokého Mýta. Laušmanovi mají dva syny: Přemysla /nyní 60/ a Petra /58/. Dcera Libuška umírá v patnácti letech. Hlavním sponzorem, psáno moderně, Laušmanových byla Božena Fejtková, sestra Josefa Laušmana.

Josef Imlauf /67/, nekorunovaný šéf bělohradských myslivců, alias Klepeřák:

S Laušmanovými jsme do přtzně, maminka byla sestřenicí Sušáka. Já lital do téhle hospody s kluky ze Třetí strany. Pak hlavně s myslivci. Ti měli silnou partu a U Sušáka měli svůj hlavní stan. Já byl takovej elév, mládě. Předsedu dělal malířský mistr Novotný, pokladníka učitel Vydra. Fajfr, Janzák, Rezek, Kynčl, Braun, Pěnička, Müller, další kantor František Divíšek. No a můj táta, kterež někdy v zimě čtyřiapadesátýho, kdy bylo po kolena sněhu, nechtěně zařídil velkej úprk pánů myslivců. V Brtevský obci při honu zvednul táta se svým kokrem deset prasat, bachyně a mladý, přímo proti obestavěný leči. Lovci šplhali na stromy, zdrhali. Tonda Teimerů to pak zvěčnil, obličejje měly podobu téhle myslivecké party. Obraz visel řadu let ve výčepu. Co se v hospodě pilo? Hlavně sedmička a osmička pivo. Rum. Kafe s rumem, to byl oblíbenej nápoj Franty Divíškovyho. Zvládnul jich i deset za večer.

Skautský pochod v r. 1969 před hostincem.

Když bylo nejveselejc, tak z kuchyně vylítla paní Ludmila a lamentovala: Už toho bylo dost, pánové! To by stačilo!

Jinak vedoucí Sušák byl školenej profi-číšník. Stará, dobrá škola, i když to bylo za doby Jednoty. Pamatuju, jak na Hořeňáku U Ježků si poradil s hodně drzým hostem. Zapřel nohu o futra a milého chlapa, kterej byl o dobrejch dvacet kilo těžší, mrsknul přes plot, co měl ocelový ostrý hroty, ani se na ně nenapích.

Profesor Zdeněk Dejl /70/, strojní fakulta TÚ VŠB Ostrava:

Učitel Divíšek přilít do třídy. Vztyk. Nazdar. Zdar. Sednout. Zdeněk k tabuli. Spolužákům jsem diktoval látku a měl dozor. Divíšek rychle vyrazil k Sušákům do hospody, huberták za ním jen vlál. Kafe. Rum. Kafe. Rum. Ale než začal zvonit konec hodiny, tak se vždycky stačil vrátit do školy.

Dnes Komerční banka

František Rachota /69/, bývalý hokejový sudí na odpočinku:

Když jsem byl ve druhý třetí třídě, tak jsme chodili do potoka pod Hlubokej chytat do hospody velký raky. Sušák je měl pro nóbl hosty. Za raka vždycky byla červená nebo žlutá limonáda s bublinkama.

Vítězslava Bludská /83/, dlouholetá sousedka Laušmanových odnaproti:

Laušmanovi měli stále hosty, pivaře, mysliveckou partu, mužský na karty. Paní Ludmila byla hrozně pracovitá a pečlivá.

Vladimír Fink /60/, technik Depragu CZ:

Pan Laušman jezdil se sajdkárou, motorkou s přívěsem. Zündapem či s něčím takovým. Žlutý nátěr, červený pruhy. Jako kluci jsme mašinu hrozně obdivovali. Od Laušmanů si půjčili tuhle sajdkáru chlapi kolem Bendži Petřivýho, když jeli někam na čundr. Pak už jenom vím, že měli Laušmanovi psa Lesana.

Petr Laušman /58/, syn a lakýrník Depragu CZ:

Sajdka byla Jawa 500 OHV a taky si ji půjčili Honza Zejfart a Honza Janák na dovolenou, nám nechali jejich dvěstěpadesátku. Když jim zlobil motor, tak celej rozebrali a díly dávali na prostěradlo pěkně vedle sebe, aby zase věděli, jak zpátky... Táta rád maloval obrazy, fotbalistům a hokejistům dělal plakáty. Když končila hospoda, tak tam zůstalo plno mysliveckejch trofejů a parohů. Řezali jsme to pilkou na kosti a pátili.

Začátkem šedesátých let končí éra dalšího bělohradského hostince. Hostince U Modré hvězdy. U Sušáka. Základní škola zde má učebnu vaření, je tady i třída Mateřské školky, Národní výbor zřizuje Městskou knihovnu. Dům v Lázeňské ulici čp. 151 byl v r. 2000 nově postaven a je v něm umístěna pobočka Komerční banky.

PÉČE O SENIORY na Bělohradsku

Současný kult mládí v médiích je krásný, fandím mladým a raduji se z jejich síly a elánu, ale nic naplat - každý z nich se ocitne jednou ve věku svých otců a dědů. Pokud ovšem bude mít to štěstí, že se toho dožije.

Jak člověk stárne, ubývá sil. Jak a kde prožít seniorský věk, aby byl co nejdůstojnější? Nabízejí se různé alternativy. Co brát v úvahu při takovém rozhodování?

Poradit může nejlépe paní **Jiřina Růžicková**, která prošla praxí geriatrické sestry. V ordinaci MUDr. Popélyho se jako zdravotní sestra denně se seniory setkává a těží tak z bohatých životních zkušeností.

„Předně není pravda, že kdo je starší, musí být nemohoucí. Někdo je starý ve čtyřiceti a někdo, jako třeba Anuška Dřízhalová, má sluníčkovou povahu, dokáže překonat bolest a rozdává kolem sebe slunce. Je naše nejstarší v obvodě a vůbec by jí to nikdo nehádal. Užívá minimálně léků, je čiperná, vždy upravená, plná životního optimismu, prostě bezva. Nikdy jsem neviděla, že by se mračila nebo zlobila. Dokázala se vyrovnat s osamělostí. Sousedé svědčí, že pečce, vaří, je radost potkat ji ve městě, klidně by si mohla dvacet let odpočívat. Když se člověk dožije vysokého věku v takové pohodě, je to úžasné! Je duchem mladá, to někteří mladí nebo ve středním věku se cítí relativně hůř.“

Já osobně mám antipatii k domovům důchodců, protože lidé vědí, že tam jdou na poslední štaci. Jednolůžkové pokoje nejsou, většinou minimálně dvoulůžkové, když ne víc. Ve starším věku se povaha lidí mění, vynikají většinou negativní vlastnosti a ostatní nepochopí, že za to ten člověk nemůže. S tím se nedá nic dělat, ale mělo by se k tomu přihlížet. Důchodci tam dostanou najíst, žijí v čistotě, mají i kulturní akce, ale po citové stránce je to horší. Fakt je, že když je někdo vážně nemocný, přeje si většinou zemřít doma. Je to pro rodinu těžké, ovšem základní péči se lze naučit a jde to rozdělit si služby.

Pro toho, kdo nikoho nemá a je bezmocný, jiná cesta není, ale pokud člověk jen trochu může, přimlouvá bych se za to, aby byl doma. A nebo v domě s pečovatelskou službou.“

To je velké „plus“ Bělohradu!

„Tady v pečovatelském domě je myslím to nejlepší, co může být, protože tu lidé mají soukromí. Podle nálady se navštěvují, a když jim není dobře, poleží si, udělají si svoje pohodlí. Nedochází tu k žádným nevraživostem, lidé k sobě lnou. Někdy třeba vaří na poschodí jedna, pozve zbývající tři, a druhý den zase jiná, nebo svátky, pokud nejdou k dětem, tráví spolu. To se mi líbí, nejsou žádné hádky. Tak bych si představovala život seniorů, důstojně a v pohodě.“

Máme - li dědečka nebo babičku v rodině a respektujeme - li specifickou starší, jak se k nim chovat?

„Jako k malým dětem, opravdu tak! Pohlazení, polibek, aby cítili, že je máte rádi, že jim oplácíte. Vždyť oni vychovali třeba pět šest dětí a to je to nejmenší, co jim můžete dát, když je pohládíte. Aby věděli, že je máte rádi takové, jací teď jsou. Udělat to, co se udělat musí, mytí, hygiena, bez reptání, bez nějakého pošklebování, nadávání. Obzvláště po mozkových příhodách

jsou lidé citlivější, plačtivější, oni vědí, že na ně osud dolehl a je jim to líto, proto ta citlivost. Musí se s nimi jako s malými dětmi, jsou za všechno nesmírně vděční. Vždyť já jsem také doopatřovala vlastní rodiče.

Když jsem sloužila v Turnově v nemocnici, leželi tam třeba starší lidé s komplikovanými zlomeninami. Někdy zmatení, považovali mě za vnučku nebo za dceru, a já jsem s nimi tuhle hru hrála, pro jejich radost, že přišla dcera - přitom ona nepřišla. Já mám tuhle generaci seniorů velmi ráda, protože jsou bezprostřední, nebudou si vymýšlet věci, které se nikdy nestaly. Sdělí vám holou realitu a řeknou také, jak se máte chovat. Věřím, že když se člověk drží Desatera, vyvaruje se nepřijemných a nehezkých věcí.“

Co poradit lidem, jak se připravit na starší?

„To si nikdo nechce připustit, na to málokdo má. Pokud se o tom uvažuje - tak usnout a už se neprobudit. Když mluvím se staršími, smrti se většinou nebojí, bojí se trápení, bolesti, dlouhého ležení, aby nemuseli do nemocnice. Je to přece jen vytržení z prostředí a přesadit starého člověka, to je jako přesadit strom. Prostě usychá, můžete dělat co chcete.“

Když jsem chodila do školy a četla jako povinnou četbu naše realisty, neměla jsem ráda povídky K.V.Raise, protože ty většinou končily smutně. Dnes o tom přemýšlím, tenkrát měl výminkář smlouvu, že bude mít střechu nad hlavou, že dostane tolik a tolik jídla... Všechno zabezpečené. A dnes? Říkám si, kéž by to bylo! Mít zajištěné rodinné zázemí, to je pro ně to nejdůležitější!“

Chcete o něco požádat bělohradskou veřejnost?

„V domě s pečovatelskou službou chybí opravdu naléhavě výtah. I když v každém domě jedna mobilnější žena je a ty druhé obejde, je tam třeba paní Plecháčová, paní Macháčková, které dolů nesejdou a jsou tam uvězněny. Přece by šlo nějak propojit obě budovy nebo přistavět výtah zvenčí, aby si mohly, když je teplo, sejít dolů na lavičku, popovídat si. Aby nikdo nebyl uzavřen, abychom to umožnili všem. Když se sem stěhovaly, byly na tom líp a zapomnělo se na to, že budou stárnout. Ty ženy by si ulehčení zasloužily, vždyť je trápí většinou pohybové ústrojí nebo záda.“

Připomínám také důrazně, že je tu problémem příliš vysoký nájem, po zaplacení všeho babičkám moc nezůstane. Jsem přesvědčena, že když se sponzorují fotbalisté, mohli by podnikatelé přispět i zde nějakou částkou, vždyť i oni mají starší rodiče. Finance by šly použít třeba při stavbě výtahu a tak spojit příjemné s užitečným.“

Péče o seniory je tady na Bělohradsku dobře podchycená?

„Já bych řekla, že je to v pořádku. Jsou lidé, se kterými nejsme v kontaktu, nic nepotřebují, nevím tedy, jak se k nim v rodině chovají, ale v poslední době jsem tu žádné negativní jevy nezaznamenala. Mělo by to být tak, že senioři jsou nejváženějšími členy rodiny. Člověk musí mít ve vztahu k nim čisté svědomí, že nic nezanedbal, že udělal všechno, co měl.“

Já jsem si tohle povolání vybrala, dělám svoji práci ráda, a kdybych měla volit dnes, zvolila bych stejně.“

Může být krásnější vyznání vztahu k celoživotnímu povolání? Přeji vám, milá paní Růžičková, ať se vám láska, kterou tak nezištně obdarováváte seniory, vrátí stonásobně! V jejich spokojenosti a ve zdraví a radosti pro vás!

Děkuji za rozhovor.

Pohřšovaný

Na výšince za Bělohradem stojí starobylý kostelíček zvaný Byšička, jenž své pojmenování až do současnosti si zachoval na paměť po vesničce Byšice za starodávna při něm ležící a snad již v době husitských bouří zaniklé. Je to místo poutní a již odpradána každoročně se konávala pouť věřících k tomuto kostelíku. Tak tomu bývalo vždy v neděli předcházející 29. červnu, tedy dnu výroční památky sv. Petra a Pavla, právě kterým je kostelík zasvěcen. Pouti se účastnilo o mnoho více lidí než dnes bývá návštěvníků, přišli místní a sousedé z nedaleka pěšky, nemálo návštěvníků přijelo i ze vzdálenějšího okolí. Zavzpomínali při hrobech svých blízkých, pohovořili s příbuznými a známými, někteří vyslechli mši svatou a k večeru se všichni vracívali ke svým domovům. Tak tomu bylo každoročně a nikdy se nic neobvyklého neudálo. Až jednou se stala příhoda, která se po dlouhá léta tradovala a která ještě v současnosti zůstala zachována v paměti starých na Borku.

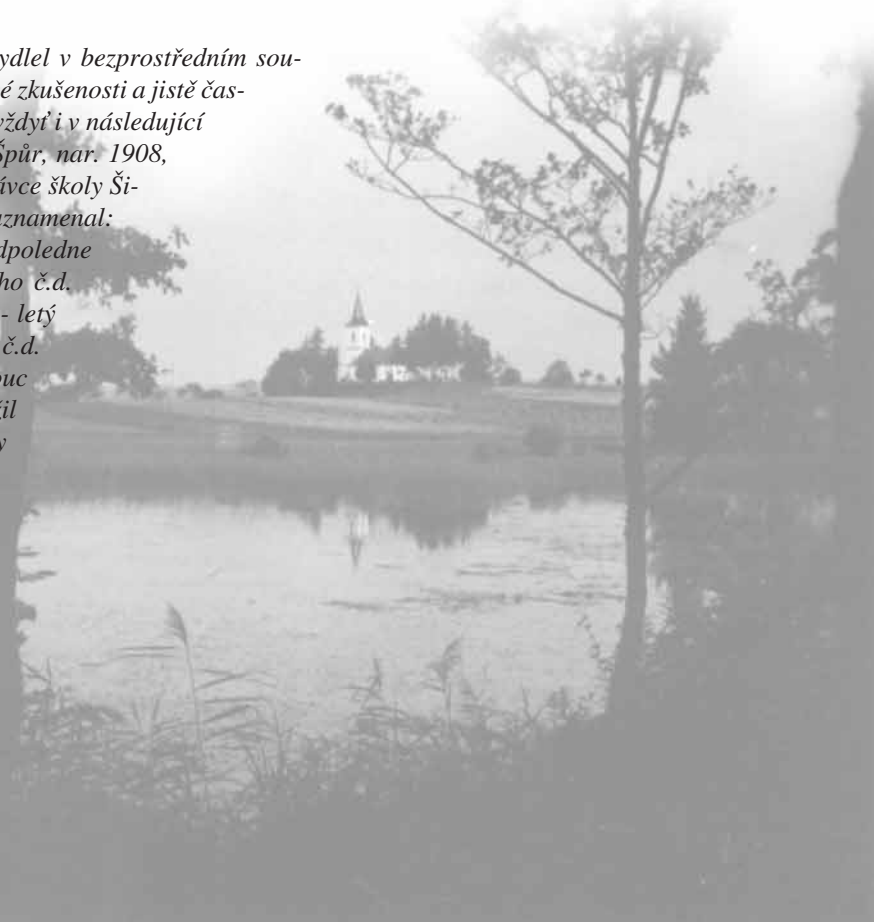
Snad tomu bylo v r. 1883, kdy na pouť spolu se sousedy z Vřesníku přišla i početná rodina Špürových s dětmi a i nejmladšími dvojčaty Petrem a Pavlem. To byli tehdy malí kluci narození v listopadu r. 1876 a školáčky vřesnické školy, kteří právě zde své jmeniny měli oslavit. Dnes již nikdo neví co a jak se seběhlo, co toho bylo příčinou, že malý Petr se ztratil a ač do noci hledán, s rodiči nebo se sousedy a ani sám se domů nevrátil. Jakoby se do země propadl a několik dní nebyl k nalezení. Hledali jej po okolí, volali po přilehlých lesích - i bidly nedaleké rybníky neúspěšně prohledávali. Již se všichni obávali nejhoršího, až jej domů šťastně dopravili sousedé ze Suché u Nechanic, vesnice takřka 20 km vzdálené. Tam jej zbědovaného a plačícího našli místní občané a ujali se jej. Nevěděl snad ani jak se jmenuje, natož odkud je, kupodivu znal však jméno svého učitele Šimáka. A to pomohlo! Jak se tam do té vzdálené vesnice dostal a další podrobnosti, to se též v paměti již nedochovalo.

Petr jako školák zřejmě nevynikal bystrostí ducha a asi nebyl zrovna nejhodnější dítě ve třídě, spíše naopak a nepatřil tak k oblíbencům učitele, tehdejšího správce vřesnické školy Jana Šimáka. Ten pak v kronice školní zaznamenal další příhodu spojenou s uvedeným Petrem, při čemž jej i bez servítků charakterizoval. Zaznamenal: „... r. 1884 po žních shořelo při požáru, který vypukl u Josefa Špüra č.d. 27 asi o 2. hod. odpoledne následkem toho, že přiblblý chlapec Petr Špür, ponechán byv doma se svojí rovněž blbou sestrou Marií, zatopil si oheň pod okny jejich příbytku. Lidé byli tehdy právě na poli. A než spatřivše oheň, domova dostihli, byla již i stodola a kůlna p. Karla Novotného se vším hospodářským nářadím, s celou úrodou a hasicím náčiním tam uloženým v plném plamenu“.

Asi i to přispělo, že dvojčata Petr a Pavel byla již navždy rozdělena. Pavel odešel na vychování ke strýci na Bezník a Petr zůstal doma u rodičů. V dospělosti potom domkařil na Bukovině a jako spořádaný občan dožil v L. Bělohradě.

Vřesnický sedlák Novotný, který bydlel v bezprostředním sousedství Špürových, měl s jejich dětmi své zkušenosti a jistě často mu krev zpěnily. Ostatně není divu, vždyť i v následující generaci se jako žhář uvedl i Václav Špür, nar. 1908, synovec zmiňovaného Petra. A tak správce školy Šimák ve školní kronice a již bez emocí zaznamenal: „... ve čtvrtek dne 13. 9. 1917 o 3 ~ h. odpoledne vyhořel stoh slámy p. Karla Novotného č.d. 1 pod jeho stodolou. Požár zavínil 11 - letý Pavel Kněžourek a 9 - letý Václav Špür č.d. 27 na Vřesníku tím, že blízko stohu pasouc kozy zatopili ohníček.“ I Václav prožil svůj život jako spořádaný občan Pecky a i on již mrtvý odpočívá na tamním hřbitově.

Pohřšovaného a dětského žháře Petra a ani jeho synovce Václava jsem neznal, jejich a můj rod se již dávno v 17. st. oddělil, leč vzpomenu si na ně a na příhody s nimi spojené vždy, kdykoliv můj Petrův hrob při zdi bělohradského hřbitova. Právě tam se svojí manželkou již 45 let odpočívá.

Franta Haňák – Jarní

Franta Haňák uprostřed v klobouku

Před nedávnem se mně dostala do ruky útlá knížka s názvem Hlídač tratě od autora Franty Haňáka, kterou vydala v roce 1929 Knihtiskárna Fr. Erbert v Hořicích. Třináct povídek označených v podtitulku jako „první prosy“ doprovázejí dřevoryty akademického malíře Karla Dlaboly. Většinou drsné realistické povídky často s tragickým koncem doplňuje povídka Jarní, která se přímo nabízí do květnového čísla Bělohradských listů. Bělohradský rodák **František Haňák** (narozen 7.3.1906) publikoval ve dvacátých a třicátých letech minulého století také v časopise Lázně Bělohrad - Lázeňský týdeník. Zemřel 14.12.1956 v Praze.

Od těch dob, co nahoře v lese zastřelil se pro holku nějaký mládenec, začali milenci chodit se svojí láskou právě tam. A je to pěkné místo. Na mírném kopečku, zdvíná se k obloze smrkový les, tu a tam nějaký jeřáb je vidět, pár jasanů i břízky se tam běhají na okraji. Na jaře voní tu střemcha a vedle cesty šeřík rozlévá sladce vůni omamnou a na láskou roztoužené hlavy tolik působíce.

Začal sem chodit i mladý učitel z městečka se svojí milou. Cestou k lesu mluvili o umění, literatuře a hudbě, sotva však vkročili pod klenbu střemchy a jeřábu, vzali se za ruce a tiše beze slova stoupali nahoru, k lávce ukryté v smrkových větvích. Králík jim přeběhl přes cestu, bažant polekal svým krrr, a nad vrcholky stromů rozesmála se žluva. Jako zázrakem, v lese na jílovém vršku, poznával pan učitel i Slávinka jeho, jak mají se moc rádi a nevěděli, zda krása lesa, anebo klid jeho a samota, tolik lásce prospívají. Pan učitel se Slávkou chodil na Homolku teprve půl roku a paní matka Slávinčina rozhodla, že z důvodu dobré pověsti musí si Slávinku vzít, protože právě v tento čas není všechno v pořádku, a proto bude nejlépe, když včasným krokem pojistí si oba svoji čest a dobré jméno. Pan učitel vyvalil oči, Slávinka pohládila jej po vlasech a za měsíc bylo po svatbě...

Jaro se ohlásilo žhavými paprsky a petrkličí a pan učitel s mladou paní pomalu blížili se k místu, kde oba prožili svoje dny nejlepší. Pan učitel dávno zapomněl, proč vlastně se musí ženit a že to byla chytrost jeho tchyně, že do „toho vlez“. Ženuška mu žvatlala, zda vzpomíná, jak se jim vždycky zatajil dech a jak napjatě sledovali cíl své cesty, lavičku, zda není obsazená a potom jak naslouchali zpěvu kosů a někdy i vzdálené hudbě z Bažantnice. Pan učitel pokyvoval, ženuška žvatlala a pomalu přicházeli k místu, které dalo základ k jejich svazku manželskému.

Zase jim tak králíci běhají přes cestu, zase žluva volá nad lesem, však co to, lavička je obsazena... Do paní učitelové jako když hrom uhoří: to je maminka a na klíně pensisty Dvořáka. To je pěkné. Venouška vzala za ruku a přímo k matce. Několik žhavých slov a z pensisty se derou slova, že by tento byl proto, kdyby tento... A za několik týdnů třaslavý farář spojil štolou ruku paní Brabencové s rukou pana Dvořáka... A po čase pan Dvořák i pan učitel chodili na procházku raději k rybníku než na tu Homolku... Tam to chytli...

Vážení přátelé!

Jsme klub lodních modelářů ze Dvora Králové n.L. Stavíme modely lodí na dálkové ovládání. Jedná se o věrné napodobeniny skutečných lodí zmenšené v určitém měřítku. Zúčastňujeme se různých soutěží a propagačních akcí po celé republice. Na letošní rok jsme byli požádáni Svazem modelářů České republiky, abychom uspořádali Mistrovství České republiky lodních modelářů. Jelikož v našem městě není vhodná vodní plocha, rozhodli jsme se uspořádat tuto vrcholnou soutěž ve Vašem městě na rybníce Pardoubek. Budou zde k vidění lodě obchodní, vojenské a uvidíte zde i modely parníků poháněných parním strojem. Věříme, že se Vám bude celá akce líbit a zároveň Vás všechny prosíme o pochopení, že v době konání mistrovství se nebudete moci koupat, jelikož budeme mít nataženy tratě a jejich potrhání se pracně opravuje. Celá akce se uskuteční 2.-3.7.2006. Děkujeme a těšíme se. Za všechny členy klubu

Josef Darvaš, předseda

Model britského parníku ze začátku devatenáctého století „Blazer“ poháněného šoupátkovým parním strojem - autor Josef Darvaš

Vážené město a spoluobčané.

Jsem jedním z bývalých opilců, kteří jak říkáte okupují zámecký park. Chci jen podotknout že člověk závislý na alkoholu o sobě moc neví a pro to otázka: „Myslíte si že jediné řešení je spolupráce s policií????“ Co takhle spolupráce s nějakým spolkem AA (anonymní alkoholici) věřte že člověk si v takové situaci sám pomoci nedokáže. Jistě pokud se jedná o překročení zákona, tak potom od toho tu policii máme ale alkoholismus je NEMOC.

Zdenda

GARÁŽOVÁ A PRŮMYSLOVÁ VRATA

MODELA TRUTNOV

ZALOŽENO L.P. 1993

Čsl. armády 233 (u Hypernovy)

499 828 311
777 601 220
info@modela-trutnov.cz

-15% akční sleva

automatické vjezdové brány, parkovací závory a parkoviště, automatické dveře, mříže a předokenní rolety, stínící a zabezpečovací technika

www.modela-trutnov.cz

výroba - prodej - montáž - servis

SDRUŽENÍ OBRANY SPOTŘEBITELŮ ČESKÉ REPUBLIKY

otevřelo poradnu pro spotřebitele, kde vám pomůžeme vyřešit vaše problémy při nákupech, opravách a reklamacích

Kancelář se nachází v **Týništi nad Orlicí, Čapkova 803** 300 metrů od nádraží ČD vedle sídla policie ČR, areál bývalé PORS, budova u brány vlevo 1. patro

Se svými dotazy se na nás můžete obracet:

- **osobně** po telefonické dohodě na uvedené adrese každou středu 15-17 hodin
- **telefonicky** na číslech: **494 371 638** každý všední den 8-17 hodin, nebo: **494 530 595**
- na obou číslech jsou také záznamníky
- **faxem** na číslech: **494 530 595** nebo **494 371 638**
- **e-mailem** na adrese: **hradec@spotrebitele.info**
- **písemně**: Poradna SOS, 517 22 Albrechtice nad Orlicí, Na Drahách 70
- více informací na: **WWW.SPOTREBITELE.INFO**

za sdružení: Josef Černý - koordinátor pro hradecský kraj

Folklorní soubor písní a tanců Hořňáček přijme nové členy

Chceš si dát pauzu u počítače nebo televize a přitom si trochu protáhnout své tělo a přijít mezi dobrou partu?

Tak se vydej kterýkoliv pátek do Horní Nové Vsi do turistické ubytovny Jiskra, kde od 17,00 h do 19,00 h zkusíme. Rádi tě mezi sebou přivítáme a potom s námi můžeš jezdit vystupovat a reprezentovat naše město jak v České republice, tak i v zahraničí! Věř, že potlesk, který ti bude odměnou, je ta nejhezčí melodie.

Tak co, zkusíš to i TY ???

Po zimě zahájila opět firma BAK práce na kanalizačních přípojkách. Mimo stoky F na Jiráskově nábřeží, kde se v současnosti intenzivně pracuje, bude vybudována stoka A, od bývalé pošty po Třetí straně až do Japonska, dále ulice U Kačírků a k technickým službám. Letos bude také provedena inženýrské čistírny na D.N.Vsi. Celá akce přijde na 25 mil. korun. (las)

Zamyšlení

„Až jednou Raisův kraj opustíš a půjdeš v širý svět, pak budou Ti ve vzpomínkách Bělohradské zvony vyzvánět...“

Tyto verše určitě zní všem, kteří se rozprchli do světa, ale rádi se do „svého“ Bělohradu vrací na dovolenou, k přibuzným, ke známým a mnozí jen tak. A vždy jejich oči se zalíbením spočinou na všem, co Bělohrad mění k lepšímu. Nezakážme jim proto tento dojem tím, že na místech pro tříděný odpad neumíme udržet pořádek a vytváříme zde skládky mimo kontejnery. Pokud si budeme říkat „on to někdo uklidí“, pak vězte, že ten někdo jsou pracovníci TS města, Vaši spoluobčané a tak tedy: Lidé bděte! Oldřich Malý

Nejstarší zvon Bělohradská.

Na titulní stránce časopisu je fotografie hřbitovního kostelíka, v jehož věži je zavěšen vůbec nejstarší a do současnosti zachovaný zvon Bělohradská. Současný kostelík byl jako zděný postaven v r. 1841 a to na místě stržené, původní kaple dřevěné, kterou patrně Jan Jiřík Kule z Chotče (†1606), tehdejší držitel Hřidelce, Okrouhlé a Lužan nechal na přelomu 16. a 17. st. na svůj náklad postavit a svému patronovi sv. Jiří zasvětit. Na její zvonici dal zavěsit zvon zhotovený v r.1600, který přes všechny peripetie 1. sv. a 2. sv. války se zachoval do současnosti a nadále z věže kostelíka široko daleko po okolí zvoní. (jš, hoš)

ADOPCE NA DÁLKU

Jak vlastně myšlenka ADOPCE vznikla? Navedla mě na ni spolužačka Míša Brůnová jednou o přestávce. „Adoptivní rodiče“ si na dálku mohou vybrat dítě z chudé rodiny v Indii, platit mu vzdělání a i jinak mu pomáhat. Na školním parlamentu jsem tento nápad tlumočila zástupcům tříd, kteří souhlasili, a tak jsem začala hledat různé informace na internetu. Naším cílem bylo najít dívku. Nejvíce se nám zalíbila desetiletá Priyanka Tumakannavar z Indie. V prosinci 2004 začala na naší škole první dobrovolná sbírka, na kterou přispěli žáci i zaměstnanci školy. Vybralo se přes 12 000 Kč a „naše“ Priyanka začala chodit do 3. třídy. Holčička nám poslala již dva dopisy, ve kterých nás zdraví a děkuje za podporu. Dopisy jsou psány v angličtině a v hindštině. Právě teď ve škole probíhá další sbírka. Všem, kteří přispějí, patří srdečný dík. ing. Jaroslav Jirásko

Agropodnik a.s.
Jičín

**středisko Lázně Bělohrad
nabízí**

- uhlí hnědé - ořech 1, ořech 2, kostka - třídírna Ledvice
- písky, štěrky, kameniva, ozdobný kačírek - 16 druhů
- zahrad. substráty, mulčovací kůra, rašelina - vol. ložené i balené
- průmyslová hnojiva - volně ložená i balená
- doprava sklápěčková - souprava Tatra 815 + vlek, IFA solo
- kontejnerové oleje ARAL - stáčené - výrazně nižší ceny
- nafta motorová - kvalitní minerální z českých rafinerií

NOVINKA - ŠTÍPANÉ DŘÍVÍ - NOVINKA

U volně ložených komodit možnost zajištění dopravy, vážení na cejchované digitální váze!

Informace a objednávky:

tel./fax: **493 792 336**, e-mail: **info@agpjicin.cz**
mobil: **737 213 698, 737 213 699, www.agpjicin.cz**

ZALOŽENO L.P. 1993
MODELA
TRUTNOV výroba, montáže, servis

Čsl. armády 233
(naproti Hypernově)
499 828 311
777 601 220

- zimní zahrady
- okna a dveře (plastová i dřevěná)
- markýzy
- zasklívání balkonů a lodžii

-15%
akční sleva

www.modela-trutnov.cz
info@modela-trutnov.cz

TYPLTŮV ČAUDAR

Šofér a jeho sportovní autobus

Josef Černý, Mirek Typlt a bělohradský fotbalový dorost

Miroslav Typlt

Letošní třetí červnový den mu bude pětadesát. Syn známého bělohradského holiče pana Typlta, který dlouhá léta šéfoval kadeřnictví v Nové Pace. Vyučený automechanik. Šofér, jenž má najeto hodně přes dva milióny kilometrů. „Začínal jsem jezdit v čeesádě na mlíku, pak další nákladní dopravu, transit. První linku s autobusem do Kopydlna. Jezdil jsem Trutnov, Pomezky, Jihlavu. Pět stovek kiláků denně.

No a i Prahu s legendárními jičínskými šoféry: Kvasničkou, Tothem, Khunem, Letošníkem. Někdy jsme táhli za sebou i vlečňák s průvodčím. Toho dělal Ouhrabka, kterež byl o dost starší než my. V Boleslavi slyším zvonek z vlečňáku, signál, že mohu jet. Vyrážím na Prahu. V Brandejse jsem zjistil, že milej Ouhrabka nikde. Ve vlečňáku cestující bez průvodčího. Ouhrabka zůstal v Boleslavi. Dal si na autobusáku pár piv a cestou zpátky jsem ho nabral... V sedmdesátém jsem přešel jezdit do Lesů. Tam jsem byl třicet let, než jsem šel do důchodu.“

ČAUDAR

Značka rumunské fabriky nákladních automobilů, kde dnešní bělohradský sportovní autobusek v roce 1989 vyrobili. Motor, podvozek je Avia-Saviem. Označení Avia 151. Základní barva kabiny je modro-bílá. Pohotovostní tonáž činí 4,1 tuny, celková tonáž 6,25. Státní poznávací značka JCI 32-03. Disky 6,5 na 20. Připojit se může i menší nebrzděný vlek na 750 kg. K nám do Lázní Bělouhradu doputoval ze Zemědělského učiliště Hlušice v červnu 2001. Čaudar-Avia 151 má dnes najeto okolo 100 tisíc kilometrů. „U Zívra nám Bajer dělal generálku motoru. Slávek Fišerů se synem Petrem, kteří bydlí na Doleňáku, se vrhli na karoserii, dali nové boky, podlahu. Oni mají velkou zásluhu na tom, jak dnes Čaudar vypadá. Montáž, demontáž kol má v referátu Vašek Popků. Konstrukci, jak říká Jirka Wagenknecht halu, dělal Mirek Merta. Nový potahy zařídil Mirek Rychecký. Drobnější opravy si dělám sám. Manželka zase pere podhlavníkové potahy.

Ono se tomu autobusu blbě říká Čaudar. On už to ani není neoplán. To už je něco jinýho. Mercedes, Scania. No, super auták. Jen ta televize chybí, ale já ji nemám stejně kam zabudovat,“ s velkým zaujetím a s úsměvem na tváři hovoří Mirek Typlt.

Nejvíce využívá tenhle autobus pro 21 cestujících bělohradský fotbal. Přípravka, žáci, dorost, áčko i rezerva. Jezdí se na Lázeňské poháry. Klimkovic, Luhačovice, Velké Losiny. S házenou do Ejpovic, Mostu. Nohejbal, kterému šéfuje Mirek Jurica, jezdí Čaudarem na turnaj do Kolína. Šachisté Ládi Brože do Rychnova nad Kněžnou. Na finálový hokejový duel Slavia-Sparta

do Sazka Arény odjížděl plně obsazený Čaudar na Velký pátek. Jezdí se ke správnému i falešnému prameni Javoriky, na plavání, lyžovat na Mísečky či Benecko.

Ročně za bělohradským sportem „nalítá“ Typltův Čaudar deset tisíc kilometrů.

„Chodil jsem asi do pátý třídy a s tátou jsme vyrazili na fotbal. Jelo se někam ven. Už nevím kam. Seděli jsme na korbě nákladáku a koukali přes kabinu šoféra. Najednou mně táta srazil hlavu dolů. On už nestihnul se sklonit a dostal hroznou ránu do hlavy. No, větev stromu. Plno krve. Hříza. A takhle jsme dřív jezdili na fotbaly,“ přidává Mirek příhodu. To bylo někdy začátkem padesátých let. Pak jezdil s bělohradským fotbalem Stanislav Hradecký. Legendární šofér, co pocházel z Bělé u Pecky. Fanoušků kupa, lehce by se zaplnily i dva autobusy. My mladí jsme neměli nárok si většinou sednout. Pouze ke stání. Poté za volant usedli Jarda Jakoubek, Josef Černý a Eda Ponikelský, ten šoféroval malou erenu – děčko, Hurvínka. Zmapovat jejich dobu a jejich kilometry je na dlouhé povídání. Oni byli předchůdci dnešního Čaudaru Mirka Typlta.

Václav Popěk, majitel bělohradského pneuservisu nahoře v Macharově ulici, je sponzorem Typltova Čaudaru. Koncem dubna obdržel od Popkova servisu Libor Suchý, prezident místního fotbalového klubu, pro autobus přední pneumatiku 6,50-20 Barum MB 60 v hodnotě 2.200,-Kč. „Hodlám Typltův bus postupně sponzorsky obout,“ upřesňuje své záměry Popěk.

Házená - žáci

V sobotu 25. března uspořádal bělohradský oddíl národní házené v hale SOU Mistrovství České republiky 2006 v kategorii mladších žáků. Titul získal severomoravský SK Žeravice. Startovalo sedm týmů včetně bělohradského, který i když obsadil poslední, sedmou příčku, nezklamal. Naši porazili Opatovice 5 : 4 a v dalších utkáních podleli velmi těsně - Drakenu Brno a TJ Přestice. Bělohradský hráč Martin Zhouf skončil v hodnocení obránců na pátém místě a mezi desítkou kanonýrů byli i Ondřej Bajer a Petr Dařílek.

Mladší žáci TJ L. Bělohrad v tmavých dresech. Zprava: Ondřej Bajer /kapitán/, Jan Flégl a Jan Pavlásek.

S trenérem Janem Pavláskem při time-outu.

Stolní tenis

Také nejmladším vyžnavačům celuloidového míčku skončila mistrovská sezona. V bělohradské herně Bažantnice se konal závěrečný turnaj play-off žákovských mančaftů. Okresním přeborníkem se podle předpokladů stalo Běčko Jičina. Poměrně nečekaně získal stříbro celek Lázní Bělohradu se dvěma mladšími žáky. Celkem v okresním přeboru hrálo 14 týmů a druhá příčka našich mladých stolních tenistů pod vedením trenéra Josefa Václavíka je vynikající. Bělohradští veteráni - Petřivý, Rolf, Šotek, Žáček, Špůrové – nemusí mít obavy o své následovatele.

Zleva: Jiří Novotný (úspěšnost 72,9%), Jakub Kordík (62,5%), Lukáš Malý (83,3%) a trenér Josef Václavík.

Zleva: Josef Václavík, 4. hráč Tomáš Kout, Lukáš Malý, Mirek Malý, Jakub Kordík, Marian Sláma, Jiří Novotný junior a senior. Mirek Malý, Marian Sláma a Jiří Novotný senior tvořili podpůrnou trojku trenéra.

Autor populárních knih pro děti a mládež a člen redakční rady Bělohradských listů 21. května oslaví 80. narozeniny. Narodil se v Lázních Bělohradě na Třetí straně v chalupě dědečka Antonína Hrnčáře, který byl spolužákem K.V.Raise - dnešní chalupa u Eliášů. Studoval gymnázium v Novém Bydžově, za války se vyučil knihkupcem a později absolvoval knihovnickou školu.

Tatínek Bohuslav Hrnčář byl mnoho let bělohradským kronikářem a knihovníkem a hrál rovněž ochotnické divadlo. Maminka Marie přispívala do bělohradského lázeňského časopisu a velmi se zajímala o dějiny Bělohradu, znala historii všech starých domů a chalup a spolu s manželem pořídili model starého Bělohradu, který je vystaven v Raisově památ-

Svatopluk Hrnčář slaví 80. narozeniny

niku. Od rodičů převzal Svatopluk Hrnčář přirozený zájem o místní život, lásku k rodnému kraji a zároveň vztah k literatuře. Stal se také aktivním členem skautského hnutí, pod vedením mladého učitele Bohuše Mencla. Ve 40. letech již měl Svatopluk Hrnčář za sebou první literární pokusy, mimo jiné vydával svůj časopis a psal první povídky. Hodně ho ovlivnil Jaroslav Foglar, byl pilným čtenářem Foglarova časopisu Mladý hlasatel, po jehož výzvě založil hlídku Hoši z Podhůří. Později se dokonce s Foglarem seznámil osobně a v době, kdy byl jeho vzor na indexu, mu umožnil publikovat v dětské příloze Svobodného slova. Kromě redaktorské práce v časopisech Junák, Vpřed, Pionýr a Ohníček začal od padesátých let Svatopluk Hrnčář psát knihy pro mládež. První se jmenovala Případ skončil v pátek a byla hned zfilmována jako Zpívající pudfenka. V některých svých knihách Svatopluk Hrnčář přímo navazuje na Jaroslava Foglara, byť je jeho pojetí vyprávění trochu odlišné.

Mnoho z dvou desítek knížek autora je spojeno s Bělohradem a okolím. Jsou to například veselé a napínavé klukovské příběhy Prázdniny s pradědečkem, Ostrov uprostřed města, Kapsa ohnivého mloka, Lovci z ohňové hory a Osada na konci světa. Tyto příběhy se odehrávají vždy v malém městečku, jehož předobrazem je Bělohrad, i když se v knize jmenuje Javoří, Mlázovice nebo Čikvásky. Najdeme zde mnoho důvěrně známých místních jmen Chlumy, Kamenná Hůra,

Nebesa, Kulatý vrch, U Lva, Zátíší či Černé jezírko. O kraji se čtenář dozví i některé méně známé věci, například v Kapse ohnivého mloka pátrá parta kluků po prameňech říčky Javorky a přitom objeví malé údolíčko v lese zvané Myší díra. Dále narazí na Kazabrud neboli Kässebrot, skalku vypadající jako chleba se sýrem. Najdou také ztracenou vesnici Javoř, což jsou ve skutečnosti Vidovice, obec vypálená za třicetileté války, a Krakonošův prst, neboli pozůstatky větrného mlýna u Borovnice. Všechna tato místa existují.

Z díla Svatopluka Hrnčáře

- Případ skončil v pátek 1959
- Prázdniny s pradědečkem 1963
- Únos krále hádanek 1977, oceněná na knižním veletrhu v Itálii jako nejhezčí dětská knížka
- Ostrov uprostřed města 1976
- Kapsa Ohnivého mloka 1983
- Talisman spiklenců 1998
- Lovci z ohňové hory 1988
- Ostrov uctívačů ginga 1999
- Poklad uctívačů ginga 2000
- Maják uctívačů ginga 2005
- Cour a Courek 1983
- Osada na konci světa 2003 kniha oceněná Zlatou stuhou jako nejhezčí dětská kniha
- Klub dobrodruhů 2004

Lenka Vichnarová

Koncert - Smetáčkovci + Spolek Frič

V září roku 2005 byl zaregistrován ministerstvem vnitra bělohradský Spolek Frič. Nápad založit spolek se zrodil v hlavách tří nadšenců - PhDr. Miloslava Stehlíka, MUDr. Mileny Černé a Ing. Jaroslava Jiráka již v průběhu roku 2004, k definitivní dohodě o stanovách a náplni došlo však až v roce 2005. Čím se chce spolek zabývat? Chceme navázat na tradiční spolkovou činnost a aktivovat občanské soužití v Lázních Bělohradě. Domníváme se, že kouzlo občanství (nebo chcete-li sousedství) spočívá ve vzájemné komunikaci, setkávání se, poznávání se a porozumění si navzájem. Tímto směrem je také zaměřena naše činnost - pravidelně se setkávat, sdružovat lidi za účelem kvalitní kultury, pořádání besed, vydávání drobných periodik a publikací - a hlavně - brát život s nadhledem, mít smysl pro recesi a nemít „blbou náladu“. Za existenci spolku se podařilo (kromě přílivu dalších členů - je nás již 11) uspořádat několik akcí: Adventní večer poezie a klavírní improvizace, promítání dokumentu o Františku Škroupovi, jazzový koncert Traditional Bandu Pavla Smetáčka. Připravujeme (kromě

dalšího) I. ročník slavností Vodomila Pardoubského (nikoliv Paroubského), vydání vlastivědné publikace Bělohradsko a Večer poezie a varhanních improvizací. Pokud jste trudomyslní, neváhejte a vstupte do našeho spolku. Kontaktujte nás na adrese: fricz@centrum.cz nebo na mobilním telefonu 736 681 265.

Těší se Jaroslav Jirásko - úřadující Kancléř spolku, Miloslav Stehlík - úřadující Posel spolku a všichni ostatní. (jj)

Foto z koncertu pořádaného 22.4.2006 Spolkem Frič společně s Městským kulturním střediskem Lázně Bělohrad v sále ASL.

Malá galerie osobností

Dnes už se ani nechce věřit, že kromě výborné městské dechové kapely mělo město Lázně Bělohrad také schopné orchestrální sdružení. Je to k neuvěření proto, že dnes bychom na něco takového těžko sháněli hudebníky. Dobrých houslistů je dnes poskrovnu, hráčů na violu ještě méně a violoncellisté a kontrabasisté jakoby vymizeli. A přece tady kdysi bývali výborní houslisté a i ti violoncellisté se tu v každé době našli. Vzpomeňme městského kapelníka Josefa Pecha, později kováře Josefa Václavíka a zejména vynikajícího violoncellistu učitele Josefa Stejskala. Byli schopni hrát v orchestru i jemnou komorní hudbu v kvartetu.

Orchestrální sdružení s názvem Lázeňská kapela se zabývalo hlavně koncertní činností. Oproti Městské kapele stáli v čele učitelé, nebo jinak odborně školení hudebníci. Prvním dirigentem Lázeňské kapely byl Bohuslav Beneš /1890-1895/, následovali Jan Kulhánek /1896-1898/, Vilém Dlabola /1899 - 1904/ - otec akademického malíře Karla Dlaboly, Bohumil Tomáš /1904-1907/, ředitel kůru, který pro výchovu dalších orchestrálních hráčů založil dětskou kapelu, Alois Mach /1907-1912/, F. Braun /1913 -1914/. Když vypukla I. světová válka činnost kapely zanikla. Lázeňská kapela byla schopna zahrát např. 9. června 1894 při slavnostním otevření Lázeňského hotelu slavnostní pochod z opery Libuše od Bedřicha Smetany. O tom, jak byla oblíbená, svědčí i to, že když Bohuslav Beneš odcházal na své nové působiště do Plzně, dostal od vděčného publika na rozloučenou briliantový prsten.

Po delším čase byla koncertní činnost tohoto orchestrálního sdružení znovu obnovena vojenským kapelníkem majorem Václavem Fejtkem /1893-1956/. Sdružení uskutečnilo řadu úspěšných koncertů v letech 1945-1953. Smrtí Václava Fejtky činnost orchestrálního sdružení zanikla.

Vzpomeňme nejvýznačnějšího dirigenta Lázeňské kapely, kterým byl

Alois Mach, narozený 20. prosince 1882 v Hořicích v Podkrkonoší.

V Hořicích se učil hře na klavír a lesní roh, varhanní základy mu dal Č.Pilař. V letech 1898-1901 studoval na pražské konzervatoři varhany u J. Kličky, teorii u K. Steckera a skladatele Antonína Dvořáka. Po ukončení studia nastoupil vojenskou službu u vojenské hudby v Terezíně /1901 -1904/, potom byl učitelem na hudební škole v Českých Budějovicích až do roku 1907.

Kapelníkem lázeňského orchestru a ředitelem kůru v Lázních Bělohradě se stal roku 1907 a působil v této činnosti až do roku 1912. V téže době byl také členem a později sbormistrem zpěváckého spolku Malát a jeho „dámského odboru“. Věnoval se i komponování, skládal taneční a pochodové skladby, písně a chrámové skladby /mše, moteta/. V Bělohradě byl často hrán jeho Pochod vítězný, Pochod Jína a valčík Bělohradské vzpomínky.

Od roku 1912 působil jako kapelník pěšího pluku v Kutné Hoře, v I. světové válce pak v Uhrách a na italské

frontě. Po převratu se stal opět kapelníkem posádkové hudby v Kutné Hoře /1918 - 1919/. V letech 1919 - 1931 byl kapelníkem hudby pěšího pluku 4 v Hradci Králové, tam v jeho kapele hrál také na klarinet Jindřich Vais z Brtnice. Svou bohatou hudební činnost zakončil jako inspektor čs. vojenských hudeb v MNO, kde působil od roku 1935 v hodnosti podplukovníka. Zemřel 28. května 1939 v Praze.

